

DONNA BARBA HIGUERA
AZ UTOLSÓ MESEMONDÓ

DONNA BARBA HIGUERA

AZ UTOLSÓ
MESEMONDÓ

VALLASEK JÚLIA FORDÍTÁSA

MÓRA KÖNYVKIADÓ

A mű eredeti címe: *The Last Cuentista*

Szöveg © Donna Barba Higuera, 2021

The original edition is published and licensed by Levine Querido
Specified selection on p. 248 from Dreamers © 2018 by Yuyi Morales.

Reprinted by permission of Holiday House Publishing, Inc.

All rights reserved.

Fordította: Vallasek Júlia

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménytel megrendelheti webáruházunkban:

www.mora.hu

Hungarian translation © Vallasek Júlia, 2026

Hungarian edition © Móra Könyvkiadó, 2026

*Apának:
köszönettel egy életnyi történetért,
a legelső esti meséktől kezdve
a mindennapos beszélgetésekig*

I.

Lita nagyí új pinyonfenyőágot dob a tűzre. Édes füst száll a csillagos ég felé. A térde megroppan, amikor visszaül mellém a pokrócra. A fahéjas forró csokoládé, amit nekem készített, ezúttal érintetlenül áll.

– Szeretném, ha ezt magaddal vinnéd az útra, Petra. – Benyúl a kardigánja zsebébe. – Mivel nem leszek ott a tizenharmadik születésnapodon...

Egy napocska alakú ezüstmedált nyújt felém. A közepén lapos, fekete kő.

– Ha a nap felé tartod, a fény átsüt az obszidiánon.

Kiveszem a kezéből, és felemelem, de nincs nap. Csak a hold. Néha megpróbálom bebeszélni magamnak, hogy képes vagyok olyasmiket látni, amik a valóságban nem léteznek. Most viszont biztos vagyok benne, hogy csak halvány fény szűrődik át a kő közepén. Fel-alá mozgatom a medált. Ha túlságosan kimozdítom a látóteremből, a fény eltűnik.

Amikor visszanézek rá, Lita egy ugyanolyan medálra mutat a nyakában.

– Tudod – kezd bele –, a jukaték maják hisznek az obszidi-

án mágikus erejében. Olyan, mint egy kapu, amelyen át visszatérnek azok, akiket elveszítettünk.

Lebiggyeszi az ajkát. Barna bőre úgy ráncosodik össze az orrán, mint egy fa kérge.

– Nem kényszeríthetnek arra, hogy velük menjek – jelentem ki.

– Muszáj, Petra. – Lita elfordítja a tekintetét, hosszú idő telik el, míg újra megszólal. – A gyerekeket nem szabad elválasztani a szüleiktől.

– Apának te vagy az anyja. Ilyen alapon ő is veled kellene maradjon. Mindannyian veled kellene maradjunk.

Miközben kimondom, tudom, hogy úgy hangzik, mintha egy kisgyerek mondaná. Lita mély, lágy nevetéssel felel.

– Én már túl öreg vagyok ahhoz, hogy ilyen messzire utazzam. Te viszont... Dios mío, egy új bolygó! Milyen izgalmas!

Az állam remegni kezd, az oldalába fúrom az arcomat, szorosan átkarolom a derekát.

– Nem akarlak itthagyni.

Nagyot sóhajt. Valahol messze a sivatagban, Lita háza mögött, prérifarkas üvölt, a társait hívja. Mintha csak erre vártak volna, a tyúkok kotkodácsolni kezdenek, az egyik merev lábú kecske felmekeg.

– Szükséged van egy cuentóra, vagyis egy mesére – mondja Lita.

Hanyatt fekszünk, és az éjszakai égboltot nézzük. Meleg sivatagi szél fúj, és Lita szorosan magához ölel. Soha nem akarok innen elmenni. Felmutat a Halley-üstökösre. Innen nem is tűnik olyan veszélyesnek.

– Había una vez – kezd bele –, vagyis volt egyszer egy na-

guál, egy fiatal tűzkígyó. A Föld volt az anyja, apja pedig a Nap.

– Egy naguál kígyó? – csodálkozom. – Hogyan lehet a Nap és a Föld gyermeke valami, ami félig állat, félig ember?

– Pszt! Most én mesélek! – Köhint egyet, és megfogja a kezem. – Tűzkígyó haragudott. Anyja, a Föld, táplálta és nevelte őt, de apja, a Nap, távol maradt tőle. Apja hozta ugyan a termést, de a nagy aszályokat és a halált is ő okozta. Egy forró napon, amikor a Nap felette tornyosult – Lita itt az égre mutatott –, a naguál szembefordult az apjával. Hiába könyörgött az anyja, hogy maradjon vele örökre, a fiatal Tűzkígyó elrohant.

Lita egy pillanatra elhallgat. Tudom, ez a halogatás része a feszültségkeltésnek. Beválik.

– Mi történt ezután?

Elmosolyodik, és folytatja.

– Tűzkígyó hosszú lángcsóvát húzva maga mögött úgy felgyorsult, hogy már képtelen volt lelassítani. Amikor odaért az apjához, a Naphoz, rájött, hogy hibát követett el. Apja tűzcsóvái a világon mindennél erősebbek és hatalmasabbak. A naguál megkerülte az apját, és sebesen próbált hazafelé siklani, de már késő volt. Apjának lángcsóvái kiégették a szemét, így többé semmit sem látott.

Lita csettint a nyelvével.

– Pobrecito, szegényke, vakon rohant, olyan gyorsan, hogy nem tudott többé lassítani. Soha többé nem találta meg az édesanyját.

Felsóhajt. Most jön az a rész a meséiben, amikor a hangja könnyeddé válik, mintha csak a sarki pékség felé adna útbaigazítást.

– Így aztán minden hetvenötödik esztendőben megtette az utat, remélve, hogy újra találkozhat az édesanyjával. – Ismét felmutat a tűzkígyóra. – Mindig elég közel volt ahhoz, hogy érezze az anyja jelenlétét, de soha nem ölelhette meg.

– Mostanig – jegyzem meg, és melegség fut végig a hátamon.

– Így van – feleli, és magához ölel. – Még pár nap, és Tűzkígyó végre megtalálja az édesanyját. Itt a vége, fuss el véle! – fejezi be a mesét.

Újra és újra végigsimogatom a kezét, memorizálni próbálom rajta a ráncokat.

– Kitől hallottad ezt a mesét? A nagymamádtól?

Lita vállat von.

– Egy kicsit tőle, egy kicsit másától. A javát, úgy lehet, én magam találtam ki.

– Félek, Lita – suttogom.

Végigsimít a karomon.

– De egy pillanatra megfeledkeztél a gondjaidról, ugye?

Nem válaszolok semmit, szégyenkezem. Mert a mese tényleg elfeledtette velem. Azt, hogy mi történhet vele és mindenki mással.

– Sose félj! – mondja. – Én sem félek. Csak hazatér a naguál.

Csendben felnézek a Tűzkígyóra.

– Az leszek majd, ami te vagy, Lita. Mesemondó.

Felül, keresztbe tett lábakkal, szembe velem.

– Mesemondó, ez igen. A véredben van. – Előrehajol. – De hogy olyan, mint én? Nem, mija. Neked arra kell rájönöd, ki vagy te.

– De mi van, ha tönkreteszem a történeteidet? – kérdezem.

Lita puha, barna kezével felemeli az államat.

– Nem ronthatod el őket. Több száz évet utaztak, és sok emberen keresztül jutottak el hozzád. Most pedig vidd őket magaddal!

Litára gondolok, az ő anyjára, annak az anyjára. Mennyi mindent tudtak! Ki vagyok én, hogy a nyomukba lépjek?

Szorogatom a kezemben a medált.

– Sosem veszítem el a történeteidet, Lita.

– Tudod, annak a bolygónak, ahová mész, szintén lesz egy-két napja. – Körmével megkoppintja a saját medálját. – Kéress meg, amikor megérkezel!

Alsó ajkam remeg, a könnyek végigcsorognak az arcomon.

– Nem tudom elhinni, hogy itt hagyunk.

Letöröl egy könnycseppet az arcomról.

– Nem tudsz elhagyni engem. A részed vagyok. Elviszel engem a történeteimmal együtt egy új bolygóra, több száz évvel előre a jövőbe. Szerencsés vagyok.

Megcsókolom az arcát.

– Ígérem, hogy büszke leszel rám.

Miközben az obszidiánmedált szorítom, arra gondolok, vajon Lita nézni fogja-e a füstös üvegen keresztül, hogyan találkozik végre Tűzkígyó az édesanyjával.

2.

Kevesebb mint két órát tart az út Santa Féből a Durangóhoz közeli San Juan Nemzeti Parkban lévő kilövőhelyig. Ebből fél órán keresztül apa szónokol: Javiernek és nekem magyarázza, hogy abba kell hagynunk a civakodást, legyünk kedvesek egymáshoz, és dolgozzunk keményen.

Eleinte furcsának találtam, hogy a kormány a coloradói erdőséget választotta egy katonai bázis helyett. De amikor meglátom a félreeső utakat és a kilométereken át húzódó sűrű erdőt, megértem, miért. Itt még három hatalmas, a Földről való elvándorlást szolgáló, csillagközi telepéseket szállító űrhajó is el tud tűnni a sűrűben.

A Plejád Vállalat arra tervezte ezeket a luxusűrhajókat, hogy a gazdag emberek kényelmesen beutazhassák velük a galaxist. Láttam a viaduktok mentén elhelyezett óriásképernyős reklámjaikat, amelyek az űrhajó ötcsillagos szállodát idéző belső terét mutatták. A csillárok a Plejád Vállalat jellegzetes uralkodói bíborlila színével világították meg a díszes ruhákba öltözött színészek arcát, akik kezükben martinis poharat szorongatva, mosolyogva bámulták a hamis csillagködöt. Egy férfi, akinek a hangja olyan bársonyosan csengett,

mintha minden reggel avokádóolajjal gargalizálna, csilingelő zongoraszó zenei aláfestésével mondta: „Plejád Vállalat. Újra gondoltuk, amit a csillagközi utazásról képzelt. Luxus a csillagok között, a kalandvágó elit számára.”

Eltűnődöm azon, milyenek lehetnek most ezek az űrhajók. Az óriásképernyőkön kifehérített fogakkal mosolygó emberek egyáltalán nem hasonlítottak ránk: tudósokra, földművelőkre, vezetőkre, akikről a kormány úgy gondolta, jobban megérdemlik, hogy életben maradjanak, mint mások. Vajon az én családom hogy került közéjük? Mi alapján válogattak azok a politikusok? Mi lett volna, ha anya és apa idősebbek? Vajon hány politikus kapott kivételes engedélyt?

Igazságtalannak érzem, hogy elhagyjuk a Földet, miközben olyan sokan itt maradnak. A szüleimet is csak előző nap tájékoztatták a célállomásról. Apa szerint a Plejád egy hatalmas föld alatti hangárban tárolta az űrhajóit a régi denveri repülőtéren – eredetileg csak két év múlva került volna sor az első hivatalos útjukra. A néhány hónappal korábban, a közelben végrehajtott űrbeli próbarepülések sikeresnek bizonyultak, de most olyan gyorsan kellett lépni, hogy további tesztelésre nem maradt idő. Így ez lesz a hajók első csillagközi útja.

Ha egy héttel ezelőtt egy napkitörés nem terelte volna el az üstököst a pályájáról, pár napig azt láthatnánk, ahogy Tűzkígyó ártatlanul elsuhan a Föld mellett úgy, ahogy az idők kezdete óta mindig is tette.

Az indulási helyszín egy régi, átalakított erdészállomás a nemzeti parkban. Próbálok nem gondolni arra, amit a főbejáratnál láttam. Ott azt az utasítást kaptuk, hogy más utasokkal együtt induljunk el egy ösvényen az erdőn keresztül. Több család gyülekezik mögöttünk, csendben várakozunk.

A nyárfák és fenyők alkotta lombkupolán úgy szűrődik át a napfény, mint a templom ólomüveg ablakán, amelyik Jónást ábrázolja a cethallal. Összerezzenek, amikor madárfiókák csipogását hallom a fejem fölött. Füstifecskék; az anyamadár épp kirepül a fészekből táplálék után. Amint eltűnik, a fiókák elhallgatnak. Anyjuk nem tudja, hogy minden igyekezete hiábavaló. A fészekből kikandikáló apró fejcskékre összpontosítok. Először megsajnálom őket, olyan kicsik és védtelenek. Aztán rájövök, hogy bizonyos értelemben a madarak szerencsésebbek. Ők nem sejtik, mi vár rájuk.

Megyünk tovább előre az úrhajó felé, az erdei út olyan, mint bármely más túraútvonal. Ennél hétköznapibb földelhagyást elképzelni sem lehet. A szüleim azt mondták, a titkoszolgálat szerint sok szélsőséges hajlamú, összeesküvéselméletekben hívő csoport gyanítja már, hogy valami készül. Úgy tűnik, igazuk volt. Amikor kilépünk a cédrusfenyők lombjainak védelme alól egy nyílt mezőre, a kisöcsém, Javier megtorpan. Hatalmas, rozsdamentes acélból és kristályból készült, imádkozó sáskára hasonlító úrhajó áll előttünk.

– Petra...? – ragadja meg a kezem.

A mező túlsó végén a mi úrhajónk pontos mása áll. Ilyen messziről feleakkorának tűnik, mint az előttünk álló behemót. Ha csak két úrhajó maradt, egy már úton kell hogy legyen. Apa szerint mihelyt megközelítette az Alpha Centauri csillagrendszert, egy utolsó pittyenés után elveszítették vele a kapcsolatot a Földről.

– Semmi baj – biztatom Javiert, de legszívesebben én is visszafutnék az erdőbe.

Lita jár az eszemben, az osztálytársaim és a tanárain, vajon mit csinálnak most. Nem akarok arra gondolni, hogy talán

annyira félnek, hogy igyekeznek elbújni valami elől, amitől nincs menekvés.

Inkább elképzelem, ahogy Lita és Tía Berta a piros-fekete rojtos pokróc alatt hevernek, „titkos lityivel” ízesített kávét isznak, és nézik, ahogy a naguál kígyó hazatér.

– Berta! Most ne adagold olyan fukaron a belevalót! – Lita megdönti a barna üveget, és ugyanolyan színű, sűrű folyadék csurran a kávéscsészéjébe.

– Igazad van – feleli Tía Berta. – Nem lesz több karácsony, hogy arra tartogassuk!

Lita tölt még Tía Berta csészéjébe. Összekoccantják a csupraikat, nagyot kortyolnak, majd nekidőlnek Tía Berta százéves pekándiófájának. A válluk összeér.

Ezt a jelenetet akarom megőrizni róluk az emlékezetemben.

Mielőtt még a szüleimet kiválasztották volna, sokan fosztogatásba kezdtek. Amikor azt kérdeztem anyától, minek törrik magukat, hiszen nemsokára úgysis mindennek vége, anya szeme megtelt könnyel.

– Félnék az emberek. Vannak, akik ilyenkor olyasmit tesznek, amire sosem hitték magukat képesnek. Senki felett nincs jogunk ítélkezni.

Még mindig nem értem, egyesek miért nyugodtak, mások miért lázadoznak. Örölnöm kellene, hogy az én szüleimet választották ki arra, hogy útra keljenek az új bolygóra, a Saganra. Mégis úgy érzem, mintha kezembe nyomták volna az utolsó pohár vizet a Földön, hogy hajtsam csak föl, miközben mindenki engem bámul.

Felnézek az üstökösre, a kezem ökölbe szorul. Gyűlöllek!

Mint a hangyák, rendezett sorban masírozunk át a füves réten, pár tudóssal és egy szőke tinédzserrel meg a családjá-

val. Közeledünk, és bár arra számítottam, cementalapja lesz a kilövőállomásnak, itt csak frissen nyírt fűvet látok.

Anya halkan beszélni kezd.

– Észre sem veszitek majd ott fenn, hogy telik az idő. Nincs mitől félnetek!

De amikor ránézek, látom, hogy összehúzza a szemét, és ingatja a fejét, mintha ezzel valahogy el tudná tüntetni ezt az egészet.

– Amikor majd megérkezünk a Saganra – folytatja –, új-rakezdünk mindent, például egy farmon. Lesznek ott más hozzátok hasonló korúak is.

Ez csöppet sem segít. Soha többé nem akarok új barátokat. Még Rapidót is szabadon kellett engednem Lita háza mögött. Talán a teknősöm mélyen behúzódva a páncéljába valahogy mégis túléli az üstökös becsapódását, és nélkülem él majd tovább.

– Hülyeség – morgolodom. – Ha megmondom, milyen gyenge a szemem, fel sem engednek az úrhajóra.

Anya összenéz apával. Megfogja a könnyökömet, és félrehúzza. Rámosolyog a másik családra, amikor elhaladnak mellettünk.

– Mit művelsz, Petra?

Érzem, hogy a szemem teleszalad könnyel.

– Litával mi lesz? Mintha nem is érdekelne titeket.

Anya lehunyja a szemét.

– El sem tudom mondani, milyen nehéz ez mindannyiunknak.

Nagyot sóhajt, majd a szemembe néz:

– Sajnálom, hogy ennyire fáj ez neked, de most nincs erre időnk.

– Mikor lesz? – kérdezem túl hangosan. – Több száz év múlva, amikor ő már rég halott?

Az előttünk lépkedő szőke fiú hátranéz. Az apja könyökkel oldalba böki, mire visszafordul.

– Petra, nem tudhatjuk pontosan, mi fog történni.

Anya lopva pillant a másik családra. Megfogja a copfját, és csavargatja a haja végét.

– Szerintem hazudsz.

Anya apára néz, majd a karomra teszi a kezét.

– Petra, jelenleg nem körülötted forog a világ. Gondoltál már arra, hogy mások hogyan érezhetnek?

Majdnem kimondom, hogy a világ talán már egyáltalán nem is forog, de a karom megremeg. Odanézek, és látom, hogy anya reszket.

Hátramutat arra, ahonnan jöttünk.

– Láttad a kapu előtt várakozó embereket?

Elfordítom a tekintetem. Nem akarok emlékezni arra a nőre, aki lehúzta a jegygyűrűjét, és megpróbálta beletuszkolni egy fegyveres őr kezébe, a kisbabájával együtt.

– Kérem, kérem – ismételte, miközben mi áthajtottunk a kapun. Ahogy a titkosszolgálat is sejtette, ez a fiatal család, és még több száz másik, valahogyan rájött, hogy a kormány rejteget előlük valamit.

– Ők bármit megtennének, csak velünk jöhessenek.

Anya lehajol, és a szemembe néz.

– Itt akarsz hagyni minket?

A nőre gondolok a kisbabával, és arra, hogy milyen lenne, ha soha többé nem látnám apát, anyát vagy Javiert.

– Nem – felelem.

Egy nő közeledik, egy kislányt kézen fogva. A lány fejére

húzott kapucniján ezüstös, spirál alakú szarv villan fel. Amikor elhaladnak mellettünk, a kislány látványosan megfordul, gyanakodva méreget.

– Suma, viselkedj! – suttogja az anyja, és a lány elfordítja a tekintetét.

Anya is feléjük pillant, tudom, ő is észrevette, hogy minket figyelnek.

– Tehát megkérhetlek, hogy egyelőre tartsd meg magadnak a véleményedet?

Anya előremegy, megelőzi apát és Javiert. Apa felvonja a szemöldökét, és biccent egyet felém. Ebből tudom, hogy most már neki is elege van. Javier visszaszalad hozzám, csaknem felbukik az ösvényen egy kőben. A karomba esik, megtartom.

– Semmi baj – mondja, ahogy én mondtam neki pár perccel ezelőtt. Ezúttal ő sűrget engem.

Mély levegőt veszek, ahogy közeledünk a sáskahajó bejárati rámpájához. Főlénk tornyosul az első fedélzete, ami akkora, mint egy focipálya. Ablakaival olyan, mintha egy tátott száj lenne, amelyik hosszú fogakkal vicsorít le ránk. A mező földjébe mélyedő két hátsó lába tartja egy helyben.

A távolban apró pontok haladnak sorban a másik, rovarra emlékeztető űrhajó hasába, amelynek nem sokkal utánunk kell majd indulnia.

Javier a hajó hátsó felén elhelyezkedő, két szárnyhoz hasonló, ovális rekeszre mutat.

– Ott leszünk? – kérdezi.

Apa bólint.

– Ez nagyobb, mint az egész iskolám – suttogja Javier.

– Bizony.

Anya úgy mosolyog, mintha arról akarná őt meggyőzni, hogy újra Disneylandbe megyünk.

– Nagyon kevés űrhajó képes ennyi embert ilyen messzire szállítani.

– És aludni fogunk? – kérdezi Javier.

– Mintha csak szundítanánk egyet – feleli anya.

Az egész utazás egyetlen fénypontja a „szundítás”. Legalább nem kell ébren végignéznünk, ahogy a Föld, és vele együtt szinte minden, ami fontos nekünk, elpusztul. Csak-hogy Javier harmincperces szundikálásaival ellentétben ez most háromszáznyolcvan évig fog tartani.